

Beantwoording politiek/technische vragen raadsleden

Nummer DOC-21-341391
 Zaaknummer Z-20-133064
 Naam raadslid R. Manshanden
 Fractie GroenLinks
 Onderwerp Raadsvragen GroenLinks, hulp van familie en vrienden aan mensen in de bijstand
 Datum waarop de vraag is gesteld 11 januari 2021
 Termijn beantwoording is 1 week voor technische en maximaal 2 weken voor politieke vragen.
 Portefeuillehouder
 Afdeling

Inleiding

Eerder in juni 2020 stelden wij vragen over de mogelijkheden om bij te kunnen verdienen in de bijstand (Zie DOC-2-262567).Op dit moment is het geven van hulp van familie en vrienden aan mensen in de bijstand o.a. n.a.v. de toeslagen affaire in de publiciteit. Zeker in deze corona tijd,waarbij veel mensen het financieel moeilijk hebben en krijgen en wellicht in de bijstand terecht komen, is dit een onderwerp waar wij ons zorgen over maken en waar we de volgende vragen over hebben:

1.	Vanaf het begin van de coronacrisis neemt het aantal mensen in de bijstand toe, om welke aantallen/ percentages gaat het in onze gemeente?										
antwoord	<p>In onderstaande tabel ziet u wat de jaarlijkse aantallen uitkeringen zijn voor de gemeente Medemblik.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Medemblik</th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aantal uitkeringen</td> <td>520</td> <td>511</td> <td>468</td> <td>Deze getallen worden definitief bekend in de jaarrekening.</td> </tr> </tbody> </table> <p>In de najaarsnota (gedeeld met u op 12 januari 2021) is te zien dat het aantal uitkeringen in september 2020 toen op 495 stond. De getallen in het laatste kwartaal worden met u gedeeld in de jaarrekening.</p>	Medemblik	2017	2018	2019	2020	Aantal uitkeringen	520	511	468	Deze getallen worden definitief bekend in de jaarrekening.
Medemblik	2017	2018	2019	2020							
Aantal uitkeringen	520	511	468	Deze getallen worden definitief bekend in de jaarrekening.							
2	Is dit zorgelijk te noemen, kunt u hier iets over zeggen?										
Antwoord	We zien in 2020 weliswaar een stijging ten opzichte van 2019, maar de aantallen zijn niet schrikbarend gelukkig. We zien wel dat mensen werk verliezen, maar we zien tegelijkertijd dat veel mensen gebruik maken van de steunmaatregelen van de overheid.										

	<p>Zo kunnen zij toch hun hoofd boven water blijven houden óf hun baan behouden.</p>
3.	<p>Hoe wordt er omgegaan met (anonieme) meldingen over mensen die zich niet aan de bijstand regels houden? Worden de mensen om wie het gaat daar eerst zelf mee geconfronteerd. Hor en wederhor, of wordt er direct een onderzoek ingesteld? Hoe gaat dit in zijn werk?</p>
Antwoord	<p>Bij een (anonieme) melding wordt altijd eerst een vooronderzoekje gedaan. Is het wel een cliënt van WerkSaam (soms krijgt WerkSaam meldingen over personen met een uitkering van het UWV). Is de melding al bekend, zijn er in het verleden al onderzoeken naar gedaan, enz? Het hangt vervolgens van het soort melding af, hoe het onderzoek gaat lopen en wanneer de cliënt geïnformeerd en gehoord gaat worden. Gaat de melding over een vermeende gezamenlijke huishouding, dan vindt wederhor pas plaats na onderzoek. Dit omdat de cliënt anders de situatie in de woning gaat aanpassen voordat WerkSaam een huisbezoek kan doen. Bij andere soorten meldingen vindt wel sneller een gesprek met cliënt plaats.</p>
4.	<p>Wij weten dat de mensen die een bijstandsuitkering ontvangen alles moeten melden wat van invloed kan zijn op hun situatie. Valt daar het ontvangen van incidentele hulp in natura van familie en naasten ook onder? Bv. het ontvangen van levensmiddelen?</p>
Antwoord	<p>Conform de richtlijnen moet er melding gemaakt worden van giften. Met kleine incidentele giften in natura, zoals eens een keer wat levensmiddelen doen wij niets. Ook niet met verjaardagscadeautjes e.d.</p>
5.	<p>Zo ja, hoe wordt er in onze gemeente mee omgegaan, wanneer dit niet gemeld wordt ? Wordt hier coulant mee omgegaan of juist heel strikt ? Zou u dit vanuit de dagelijkse praktijk kunnen toelichten?</p>
Antwoord	<p>In de beleidsregel giften heeft WerkSaam uitgewerkt hoe we omgaan met giften. In de praktijk komt het er op neer dat als iemand periodiek geldbedragen ontvangt, van familie of bekenden, dat dat gezien wordt als inkomen en dat wordt gekort op de uitkering. Giften in nature van de voedselbanken of kerken worden vrijgelaten en naar kleine incidentele giften in natura wordt niet gekeken.</p>
6.	<p>Elders in het land werd het niet melden van het ontvangen van boodschappen als fraude aangemerkt. Dus een strafbaar feit. Kunnen wij erop vertrouwen dat onze gemeente hier, zeker in deze tijd, coulanter mee omgaat en maatwerk toepast?</p>
Antwoord	<p>Handhaving zal nodig blijven. Wie informatie niet doorgeeft en daardoor onterecht een uitkering krijgt, moet dit terugbetalen. Anders raakt het solidariteitsbeginsel van het stelsel aangetast. De aanpak van fraude is belangrijk, maar breed kijken naar de individuele situatie van de cliënt is minstens zo belangrijk en dat probeert WerkSaam met de inzet van beleidsregels, instrumenten en instructies voor medewerkers te doen.</p> <p>We stimuleren medewerkers, om niet altijd alleen maar strikt naar de regels te kijken, maar te denken en te handelen naar de doelen van wet- en regelgeving. Dit heet de 'omgekeerde toets' en staat beschreven in ons beleidsplan.</p> <p>Belangrijk uitgangspunt van de wet is dat je als gemeente altijd goed naar de individuele casus moet kijken. Dus kijkt WerkSaam niet alleen vanuit fraudeopsporing naar een casus, maar breder. Dus bijvoorbeeld ook naar (te dure) huisvesting, (risico op)</p>

schulden, effecten voor het gezin en gevolgen voor hulpverlening e.d. Iedere situatie is weer anders.

We volgen onze eigen regels kritisch. Toevallig is de beleidsregel Giften recent aangepast naar aanleiding van een casus over een moeder en een dochter met studiefinanciering die een bijdrage aan de huishoudkosten van haar moeder gaf.